

Spis treści

Od Autorów	7
1. Wstęp	8
<i>Stanisław Wężyk</i>	
2. Historia udomowienia i systemów utrzymania kur	13
<i>Stanisław Wężyk</i>	
2.1. Udomowienie kur	13
2.2. Geneza systemów chowu kur	18
2.3. Współczesne rasy kur i ich mieszańce	19
2.4. Towarowe mieszańce międzyrasowe	22
3. Pokrój i budowa anatomiczna kury	24
<i>Ryszard Gilewski, Grzegorz Tomczyk</i>	
4. Hodowla i reprodukcja kur	33
<i>Stanisław Wężyk, Ryszard Gilewski</i>	
4.1. Struktura hodowli drobiu	33
4.2. Zarodowa hodowla kur	34
4.3. Cele hodowlane	36
4.4. Postęp hodowlany	37
4.4.1. Kury nieśne	37
4.4.2. Kury mięsne	38
4.5. Heterozja	39
4.6. Niepożądane (uboczne) skutki selekcji	40
4.7. Biotechnologia i genetyczne markery	40
4.7.1. Fenotypowe markery	40
4.7.2. Markery DNA	41
4.8. Ocena produkcyjności	42
5. Systemy chowu kur nieśnych i kurcząt mięsnych	43
<i>Ryszard Gilewski, Stanisław Wężyk</i>	
5.1. Konwencjonalne baterie klatek dla kur nieśnych	43
5.2. Konstrukcja klatek od 2003 r.	45
5.2.1. Klatki wzbogacone (umeblowane)	45
5.2.2. Kurnik z wielopoziomowymi podłogami (WPP)	46
5.3. Chów na jednopoziomowej podłodze	48
5.4. Wybiegowy chów kur nieśnych	50
5.5. Ocena systemów chowu kur nieśnych	51
5.6. Chów wybiegowy kurcząt mięsnych	52
5.7. Chów w kurniku kurcząt mięsnych	53

6. Wyposażenie pomieszczeń dla kur nieśnych i kurcząt mięsnych	54
<i>Ryszard Gilewski, Stanisław Wężyk</i>	
6.1. Systemy zadawania paszy	54
6.2. Systemy pojenia	57
6.3. Gniazda i zbiór jaj	59
6.4. Grzędy i rodzaje rusztów	62
6.5. Ściółka	63
6.6. Postępowanie z odchodami	64
6.7. Mikroklimat kurnika	65
6.8. Temperatura ciała i jej biologiczne optimum	68
6.9. Kontrola temperatury w chowie kurcząt	70
6.10. Systemy schładzania	71
6.11. Wilgotność powietrza	72
6.12. Oświetlenie	73
7. Zakup i ocena ptaków	75
<i>Ryszard Gilewski</i>	
7.1. Zakup młodych kurek i zasiedlanie kurnika	75
7.2. Zakup kurcząt mięsnych (brojlerów)	76
7.3. Ocena ptaków	76
7.4. Wybór kur do ekologicznej produkcji	77
8. Organiczna produkcja jaj i mięsa kurzego	80
<i>Stanisław Wężyk, Ryszard Gilewski</i>	
8.1. Określenia i definicje	80
8.2. Rozwój systemów produkcji drobiarskiej	83
8.3. Ekologiczna produkcja drobiarska	84
8.4. Trendy w wydatkach konsumenta na żywność	86
8.5. Czynniki wpływające na jakość mięsa drobiowego z ekologicznych systemów chowu	88
8.6. Zagadnienia rynkowe	90
8.7. Aspekty jakości	92
8.8. Tempo wzrostu i skład tuszki	93
8.9. Całkowity wzrost ciała	94
8.10. Wielkość i skład tuszki	98
8.11. Organiczna produkcja jaj spożywczych	101
8.12. Żywność bezpieczna dla zdrowia konsumenta	105
9. Cele i zadania hodowli rzadkich i ozdobnych ras kur	106
<i>Stanisław Wężyk, Ryszard Gilewski</i>	
9.1. Udział hodowców amatorów w tworzeniu i doskonaleniu różnych ras kur	111
9.2. Metody hodowlane	113
9.3. Wystawy kur ras ozdobnych i rzadkich	115
9.4. Żywienie kur ozdobnych ras	120
9.5. Znaczenie amatorskiej hodowli w ochronie starych ras kur	121
10. Drobnotowarowy chów drobiu	124
<i>Ryszard Gilewski, Stanisław Wężyk</i>	
10.1. Cele i zadania drobnotowarowej produkcji jaj i mięsa kurzego	124
10.2. Organizacja produkcji	126

11. Żywnienie kur, kurcząt nieśnych i mięsnych	133
<i>Alina Janocha</i>	
11.1. Potrzeby żywieniowe kur nieśnych i mięsnych	133
11.2. Żywnienie kurek typu nieśnego	142
11.3. Żywnienie kur nieśnych	145
11.4. Żywnienie kurcząt mięsnych	149
11.5. Żywnienie a ochrona środowiska	152
11.6. Wpływ żywienia na nieśność i cechy jakości jaj oraz mięso kurcząt	152
11.7. Zasady ekologicznego żywienia	159
12. Ekonomiczne aspekty produkcji jaj spożywczych i kurcząt mięsnych	163
<i>Stanisław Wężyk, Ryszard Gilewski</i>	
12.1. Rachunek ekonomiczny	163
12.2. Koszty produkcji jaj spożywczych	164
12.3. Ekonomia chowu kurcząt mięsnych	171
12.4. Opłacalność ekologicznej produkcji jaj i kurcząt rzeźnych	175
13. Postępowanie z jajami i mięsem drobiowym w gospodarskim chowie kur	177
<i>Ryszard Gilewski, Stanisław Wężyk</i>	
13.1. Postępowanie z jajem	177
13.2. Ubój kurcząt i przygotowanie tuszek do sprzedaży	181
14. Choroby kur i działania profilaktyczne	185
<i>Grzegorz Tomczyk</i>	
14.1. Najważniejsze choroby bakteryjne kur	186
14.1.1. Zakażenia kur salmonellami	186
14.1.2. Pastereloza drobiu („cholera drobiu”)	189
14.1.3. Kolibakterioza	191
14.1.4. Mykoplazmoza kur	192
14.1.5. Wrzodziejące i nekrotyczne zapalenie jelit u kur	193
14.2. Najważniejsze wirusowe choroby kur	194
14.2.1. Grypa ptaków (AI)	194
14.2.2. Rzekomy pomór drobiu (ND)	196
14.2.3. Zakaźne zapalenie oskrzeli kur (IB)	197
14.2.4. Zakaźne zapalenie torby Fabrycjusza (IBD)	198
14.3. Choroby o charakterze nowotworzenia	200
14.3.1. Choroba Mereka (MD)	200
14.3.2. Białaczki ptasie (AL)	201
14.4. Grzybice i mykotoksykozy	202
14.4.1. Aspergiloza	202
14.4.2. Kandydiaza (grzybica drożdżakowata)	203
14.4.3. Inne zakażenia grzybicze	204
14.4.4. Mykotoksykozy	204
14.5. Najważniejsze choroby inwazyjne	206
14.5.1. Inwazje pasożytnicze	206
14.5.2. Inwazje pierwotniacze – kokcydioza kur	208
14.6. Najważniejsze choroby metaboliczne i niezakaźne natury żywieniowej i środowiskowej	209
14.6.1. Skaza moczanowa i kamica nerkowa	209
14.6.2. Skaza wysiękowa i wodobrzusze	210
14.6.3. Kanibalizm	210

14.7. Zasady profilaktyki, szczepienia i leczenia w produkcji kur	210
14.8. Leczenie kur i kurcząt w chowie ekologicznym	213
15. Prawodawstwo dotyczące produkcji drobiarskiej	214
<i>Ryszard Gilewski</i>	
16. Literatura	215